

Colette Szczepaniak

Uniwersytet Szczeciński

E-MAIL: colette.szczepaniak@gmail.com ORCID: 0000-0002-0496-4144

Aleksander Cywiński

Uniwersytet Szczeciński

E-MAIL: aleksander.cywinski@usz.edu.pl ORCID: 0000-0002-3945-9607

Pedagogia intelektualisty publicznego na przykładzie życia i twórczości Gordona Matthew Sumnera (Sting)

STRESZCZENIE

Celem badania jest ukazanie pedagogii G.M. Sumner (Sting) i zaprezentowanie go jako intelektualisty publicznego. Sting jest z wykształcenia nauczycielem, pedagogiem. Po krótkim okresie pracy w szkole rozpoczął karierę profesjonalnego muzyka. To właśnie jako muzyk o wykształceniu pedagogicznym (od drugiej połowy lat 70. XX wieku do czasów współczesnych) odnosił znaczące sukcesy na niwie artystycznej, funkcjonując nie tylko w świecie realnym, ale również w świecie cyfrowym, dzięki zmediatyzowanej codzienności, istniejąc współcześnie w wielu różnych mediach społecznościowych. Analizując dostępne materiały prasowe, biografie, wspomnienia, jak również teksty piosenek dochodzimy do wniosku, że Sting jest intelektualistą publicznym między innymi ze względu na przekaz, który niesą jego piosenki, ale także z powodu jego działalności charytatywnej i zaangażowania w problemy społeczne współczesnego świata. Na przykładzie kilku wybranych tekstów piosenek jego autorstwa oraz jego aktywności pozamuzycznej zrekonstruowaliśmy jego pedagogię.

SŁOWA KLUCZE: Sting, artysta, publiczny intelektualista, pedagogia

Wprowadzenie

Celem niniejszego artykułu jest nie tylko zauważenie ważności kategorii publicznego intelektualisty w ujęciu Henry'ego Giroux, ale także analiza tej kategorii na przykładzie życia i twórczości Stinga. Zbigniew Kwieciński zwrócił uwagę, iż według H. Giroux najważniejszą rolę wychowawczą pełnią właśnie publiczni intelektualiści. Nie są to już nauczyciele szkolni, ale szanowani intelektualiści akademicy, eksperci, dziennikarze, politycy wypowiadający się w telewizjach i Internecie (2017). W tym artykule chcemy udowodnić, że do grona publicznych intelektualistów można włączyć również krytycznych, refleksyjnych artystów (Diawara, 2008), których działalność zdecydowanie wykracza poza pisanie, śpiewanie piosenek czy inne aktywności ze sfery

sztuki służących jedynie rozrywce (Becker, 1995; Castro-Klaren, 2013; Sheikh, 2004; de Duve i in., 2006; Schmidt-Wulffen i Buchmann, 2008). Jednym z takich artystów jest według nas Sting.

Naszym celem jest przybliżenie kategorii intelektualisty oraz jego znaczenia we współczesnych naukach społecznych. Dostrzegając potrzebę większej aktywności naukowców w zakresie ich praktycznej działalności w kwestiach problemów społecznych czy politycznych opisujemy kategorię, która umożliwi dostrzeżenie takich postaci w naszej przestrzeni społeczno-kulturowej, które mają realny wpływ w nagłaśnianiu palących problemów dzisiejszego świata i ludzi w nim żyjących.

Pedagogie umożliwiają uchwycenie wartości pedagogicznych tam, gdzie teoria pedagogiczna jeszcze nie dotarła, bądź nie jest uświadomiona ze względu na cechy grupy społecznej czy klasy. Dzięki pedagogiom możemy dostrzec, uchwycić i sformułować przekazy o charakterze edukacyjnym, wychowawczym w przestrzeniach, które takimi ze swej naukowej definicji nie są (Kwieciński, 2012).

Intelektualista – kim jest?

Według Michela Foucaulta filozof nie pełni w społeczeństwie żadnej roli, natomiast intelektualista jest w stanie wnieść postrzeżenie i krytykę oraz teoretyczny i praktyczny wkład do konkretnej dziedziny społecznej (Błaszowski i in., 2013). Sposobem na bycie intelektualistą nie jest już tylko elokwencja, ale aktywne uczestnictwo w praktycznym życiu, jako konstruktor, organizator i „bezustanny przekonywacz” – a nie zwykły mówca (Gramsci, 1996, s. 1531f). Intelektualista wie jak należy dobrze używać języka ale, co ważniejsze, wie kiedy interwencja za jego pomocą jest konieczna. Intelektualiści reprezentują wszystkich tych ludzi i sprawy, które na co dzień są zapominane lub zamiatane pod dywan (Said, 1994). Giroux wskazywał, że warunkiem koniecznym do bycia intelektualistą jest zdolność myślenia, kreowania idei, autokrytycyzm oraz łączenie wiedzy ze sposobami własnego i społecznego rozwoju (Giroux, 2010). Podkreślał również, że akademicy często posługują się nadzwyczaj abstrakcyjnym językiem skierowanym do bardzo wąskiego grona, zdając się przy tym obojętnymi wobec szerszych problemów społecznych (Giroux, 2006).

Publiczny intelektualista i jego pedagogia

Postać publicznego intelektualisty wdraża pedagogiczne praktyki moralne i polityczne tak po prostu, bez sztucznej formy technicznej czy szczególnych założeń. Robi to w celu obrony równości i sprawiedliwości wśród ludzi,

a także wypowiada się za tych, którzy sami nie mogą się wypowiedzieć, jak na przykład zwierzęta, czy środowisko naturalne. Intelktualista publiczny zabiera głos w sprawach politycznych oraz tam, gdzie władzę chcą przejąć ideologie. Jest obywatelem zaangażowanym oraz aktywnym uczestnikiem społeczeństwa w walce o demokrację (Giroux, 2006). Zadając sobie pytanie o to, czy daną postać można uznać za publicznego intelektualistę należy zadać pytanie o to do jakiego poziomu praca artysty może być krytyczna wobec bieżącej sytuacji (Schmidt-Wulffen, 2008, s. 10).

Giroux podkreślał, że akademicy często posługują się nadzwyczaj abstrakcyjnym językiem skierowanym do bardzo wąskiego grona, zdając się przy tym obojętnymi wobec szerszych problemów społecznych (2006). Oczywiście zauważa on również intelektualistów zaangażowanych jak Roy, Chomsky, Morrison czy Baumann, jednak podążając za jego definicją publicznego intelektualisty, który jest osobą kształtującą warunki w jakich przyszłe pokolenia uczą się o sobie i ich relacjach z innymi oraz otaczającym ich świecie (ibidem) stawiamy tezę, że publicznym intelektualistą może być każdy, co potwierdza również sam Giroux wskazując, że warunkiem koniecznym bycia intelektualistą jest zdolność myślenia, kreowania idei, autokrytycyzm oraz łączenie wiedzy ze sposobami własnego i społecznego rozwoju (Witkowski i Giroux, 2010).

Należy sięgnąć również w tym miejscu do pojęcia pedagogii jako formy przekazu myśli, idei publicznego intelektualisty, która według Basila Bernsteina jest sposobem przekazywania wiedzy, strukturą systemu przekazu. Rozróżnił on pedagogie na widzialne i niewidzialne i wskazywał, że kontrola nauczyciela nad wychowankiem ma charakter bardziej ukryty niż jawny: „Im bardziej ukryty jest sposób transmisji i im bardziej rozproszone są kryteria, tym bardziej niewidzialna jest pedagogia” (Bernstein, 1990, s. 72). Zakładamy więc, że pedagogia publicznego intelektualisty ma formę pedagogii ukrytej, ponieważ słuchając utworów Stinga, nie zdajemy sobie sprawy, że właśnie jesteśmy wychowywani.

Możemy uznać, że proponowana przez nas forma pedagogii intelektualisty publicznego jest częścią szerszego pojmowania pedagogii, a mianowicie – pedagogii publicznej. Pedagogia publiczna zaistniała na gruncie naukowym jako efekt sprzeciwu wobec pedagogiki jako nauki akademickiej, która tworzy wiedzę dla wiedzy, stosując opisowe wersje działań, światopoglądów, teorii dla definicji, które nie przenikają do praktyki życia codziennego (Kwieciński, 2011). „(...) Pedagogika naukowa nie leży w głównym nurcie myślenia nad edukacją (...), znajduje się na marginesie akademickiej pisaniny, gadaniny i wykładactwa o nauczaniu, wychowaniu i oświacie” (ibidem, s. 20). Przyjmu-

jąc te założenia proponujemy stworzenie teorii dla praktyki i myślenie teorią w praktyce, której efektem jest powstanie kategorii pedagogii publicznego intelektualisty.

Giroux podkreśla ważną rolę pedagoga, którym w naszym odczuwaniu niewątpliwie jest Sting, ponieważ wykorzystując zasoby kultury edukuje o potrzebie zmian społecznych poza budynkiem szkoły oraz wykorzystuje pedagogię jako praktykę performatywną wcielaną w interakcje pomiędzy intelektualistami, ich słuchaczami, tekstami i instytucjami (2004). Prawdziwa pedagogia dzieje się poza szkołą, wykorzystując całą aparaturę kulturową, a edukacja kulturowa to element kształcenia ustawicznego, ale nie w rozumieniu formalnym bądź nieformalnym, ale jako całe aktywnie i dogłębnie wychowujące środowisko, instytucje i relacje (ibidem).

Droga Stinga do bycia publicznym intelektualistą i przykłady jego aktywności

Gordon Matthew Sumner urodził się 2 października 1951 w Wallsend w Wielkiej Brytanii: w mieście, w którym do 2007 roku funkcjonowała duża stocznia. Jego ojciec był mleczarzem, a matka zajmowała się domem. Sting wywodzi się z klasy robotniczej. Ze względu na swoje zdolności, udało mu się dostać do szkoły o wyższym poziomie nauczania, co opisuje w następujący sposób:

(...) zdobyliśmy miejsca w porządnym gimnazjum (...) [w odróżnieniu od tych, – C.S.], którzy zostali skazani na zwykłą zawodówkę, gdzie zarówno poziom, jak i perspektywy są przygnębiająco marne. Oni to wiedzą, wiedzą to nauczyciele oraz my – wybrańcy (s. 79).

Sting tym samym akcentuje niesprawiedliwość systemu edukacyjnego (słowami: „zostali skazani na zwykłą zawodówkę” oraz nazywając siebie i swoje otoczenie „my – wybrańcy”), zgodnie z którym wynik egzaminu na wczesnym etapie nauki decyduje o dalszych, indywidualnych losach człowieka. Jednocześnie ta wypowiedź może świadczyć o tym, że jako chłopiec dostrzegł szanse w edukacji jako przestrzeni umożliwiającej lepsze życie. Stingowi, mimo uczęszczania do dobrej szkoły, nie udało się uniknąć kar cielesnych, do których odnosi się krytycznie: „podejrzewam, że jeśli mają z nas wyrosnąć odpowiedzialni i praworządni obywatele, stanie się to właśnie na przekór takiemu traktowaniu, a nie dzięki niemu” (s. 88). Mimo to podkreśla, że spotkał na swej drodze edukacyjnej nauczycieli, którzy byli rzetelnymi pedagogami (między innymi jednemu z nich dedykuje swoją autobiografię – panu McGough): „Ci ludzie jaśnieli płomienną pasją i tak właśnie przekazywali

nam wiedzę. Dla nich możliwość przebywania z uczniami była sprawą świętego powołania, bardziej przypominającego kapłaństwo niż zwykły zawód” (s. 88). Kolejnym krokiem na drodze edukacyjnej było podjęcie nauki w Teachers' Training College (Sting, 2004, s. 121). Z autobiografii Stinga dowiadujemy się, że terminowo i rzetelnie wywiązywał się on ze swoich obowiązków i łączył z sukcesem pasję muzyczną ze studiowaniem. Z drugiej jednak strony, sam Sting nie wykluczał, że nauczanie może być jego profesją, szansą na realizację w zawodzie muzyka (ibidem, s. 123).

Ostatni rok w college'u oznaczał dla mnie codzienną lekturę, pisanie prac pisemnych, a w weekendy granie z zespołem. Przed uzyskaniem dyplomu musiałem jeszcze odbyć praktykę nauczycielską. Wysłali mnie do małej wsi Threlkeld w Lake District, na północnych zboczach Blencathra, smętnej, niedostępnej góry, znanej miejscowym pod nazwą Saddleback (s. 159)

Szczegółowość, z którą opisuje okres praktyki zawodowej pozwala przypuszczać, że był to dla niego ważny czas. Choć nie przyjął złożonej mu podczas praktyk oferty pracy (ibidem, s. 161) (a rozważał to) i odnosi się krytycznie do wizji, że mógłby pracować jako nauczyciel, finalnie podejmuje się tego zadania, tłumacząc to swoją trudną sytuacją ekonomiczną i bezpieczeństwem socjalnym wykonywania zawodu nauczyciela (ibidem, s. 178). Jednocześnie zaznacza, racjonalizując, że jest to w jakimś stopniu jego powołaniem i szansą na realizację marzeń związanych z muzyką (ibidem, s. 179);

W końcu do tego się przygotowywałem przez całe cztery lata – objąć klasę i uczyć dzieciaki wszystkiego od matmy po grę w piłkę. Muszą sobie wbić do głowy, że jest to tylko część długofalowej strategii, której celem jest miejsce w biznesie muzycznym, choć z zewnątrz wygląda to pewnie na poddanie się, jakbym ugiął się pod naporem konformizmu (s. 179).

Sting zdaje się być osobą refleksyjną, mającą wgląd we własne życie wewnętrzne, potrafiącą analizować nie tylko własne decyzje i proces własnego rozwoju, ale także zmiany zachodzące wokół niego:

Może powinienem był zarabiać na chleb jako szpieg. Przecież w dotychczasowym życiu bywałem już oszustem, który na pozór potwierdza swoją przynależność do otaczającego świata, lecz w duchu uparcie podtrzymuje przekonanie, że tak naprawdę doń nie należy. Wewnętrznie po prostu byłem kimś innym. Tym razem udawałem nauczyciela, tak samo jak kiedyś odgrywałem rolę ministranta, urzędnika czy studenta. (...) Po wielu latach często będą mnie pytali, czy wiedziałem, że spełnią się moje estradowe ambicje, otóż niczego takiego nie przeczuwałem. Po prostu nic innego mi nie wychodziło, niezmiennie dreptam w miejscu, ale

że w zawodzie nauczyciela w jakimś sensie chodziło o występ, więc nie czułem, żebym tam całkiem marnował czas swój i dzieci (s. 181).

Sting, pisząc te słowa, być może stojąc na gruncie Jungowskiej psychoanalizy, dostrzega złożoność i nieprzewidywalność ludzkiego losu, a jednocześnie pozorną przypadkowość, widząc w swym losie egzemplifikację synchroniczności. Cieszy go jednocześnie praca, choć wspomina o tym w nieco sarkastycznym tonie:

Mój pierwszy rok pracy nauczycielskiej zakończył się względnym sukcesem. Nie zwolniono mnie, udało mi się kontynuować karierę zawodowego muzyka, rozwinąłem się jako wykonawca i nie zaprzedałem marzenia o Last Exit [zespół Stinga – przyp. A.C.] (s. 202)

Ponadto z jego relacji wynika, że podczas dwóch lat pracy w zawodzie nauczyciela sprawdził się w tej roli. Wyczuwalna jest w narracji Stinga duma i satysfakcja z podjętego zadania. Formą opowiedzenia o tym nie wprost, jest przywołanie sprzeciwu ze strony dyrektora szkoły na wieść o tym, że zamierza on odejść (ibidem, s. 241).

W połączeniu z poprzednimi informacjami, powyższe pozwala w taki sposób opisywać Stinga również w kontekście wykonywania obowiązków nauczycielskich, a więc jako rzetelnego, oddanego pracy pedagoga. Podsumowując, ilość uwagi poświęcanej przez samego Stinga w autobiografii wątkom związanym z nauczaniem, usprawiedliwia hipotezę, że pomimo tego, iż od wczesnych lat chciał zostać koncertującym muzykiem, bycie nauczycielem traktował nie jako opresję czy fatalną konieczność, ale ważny etap w swoim życiu. Choć zdecydowanie najwięcej pisze o relacjach z ojcem i matką, kobietami, które kochał, kontaktach z muzykami, z którymi pracował, to jednak jego edukacja, a potem pełnienie roli nauczyciela jest również bardzo ważnym elementem jego autobiografii.

Ostatecznie, uprawnione jest stwierdzenie, że ze względu na podkreślane znaczenie aktywności, jaką jest „występ” zarówno w roli nauczyciela jak i koncertującego muzyka, Sting zamienił salę klasową na koncertową, a formę lekcji na piosenki, między które wplata swoje intelektualne przesłanie. Należy również zauważyć, że bezpośredni kontakt z widownią publicznego intelektualisty nie musi być warunkiem koniecznym, który stanowi o byciu nim bądź nie (Issitt i Jackson, 2013). Sting, doskonale wpisuje się w oba modele bycia publicznym intelektualistą. Poniżej przykłady różnorodnego zaangażowania Stinga jako publicznego intelektualisty z ostatnich lat:

- Wykład w ramach Ted z maja 2014, podczas którego stwierdza:

Jestem na konferencji Ted, mam opowiedzieć tę historię i chyba wypada stwierdzić rzecz oczywistą, że istnieje symbiotyczne i samoistne powiązanie między opowiadaniem historii a wspólnotą, między wspólnotą a sztuką, między wspólnotą a nauką i technologią, między wspólnotą a ekonomią. Uważam, że abstrakcyjna teoria ekonomii, odrzucająca potrzeby wspólnoty i wkład tej wspólnoty w gospodarkę jest krótkowzroczna, okrutna i niemożliwa do obrony (TED, 2014).

- Koncert w dniu 18 sierpnia 2018 dla robotników strajkujących we włoskiej miejscowości Figline Valdarno, którzy protestowali, aby nie zamknięto ich zakładu pracy (Szy, 2018).
- Krytyczny głos wobec Brexitu wyrażony w książce włoskiego polityka Enrico Rossiego. Sting stwierdza: „Jestem głęboko przekonany, że to będzie tragedia dla naszego kraju” (Wysocka, 2019). Artysta również zaznacza, że wyzwaniem są kryzys klimatyczny, uchodźczy, terroryzm, głód i pandemia. Odnosząc się do ruchów separatystycznych w łonie UE stwierdza: „Nie mogą skutecznie do nich podchodzić małe księstwa, które działają na własną rękę, w sposób improwizowany oraz chaotyczny” (ibidem).
- Oświadczenie z sierpnia 2019 roku dotyczące pożarów w Amazonii:

Nazywanie Amazonii „płucami Ziemi” może nie jest precyzyjne pod kątem anatomicznym, ale pokazuje, że to kluczowe i niezastąpione ogniwo odpowiadające za dobrobyt naszej planety. (...) Apelujemy do brazylijskiego rządu o zmianę polityki, która otworzyła możliwość wykorzystywania Amazonii. (...) Prezydent Brazylii, Jair Bolsonaro, w otwarty sposób przyznał, że nie sprzyja rdzennej ludności, a teraz rezygnuje z już podpisanych traktatów, otwiera nowe terytoria na eksploatację i likwiduje organizacje naukowe oraz te zajmujące się prawami człowieka w Brazylii. (...) Wszyscy musimy pomóc w stworzeniu zrównoważonego modelu ekonomicznego, który sprawi, że niszczenie lasów w Brazylii nie będzie miało żadnych podstaw (Materiały prasowe, 2019).

- Zaangażowanie w działania koalicja klimatycznej „World War Zero” powołanej przez demokratycznego senatora Johna Kerry’ego, której celem jest osiągnięcie stanu zero emisyjności do 2050 roku (World War Zero).
- Podczas koncertu na Stadionie Narodowym w Warszawie 30 lipca 2022 roku Sting zwrócił się za pośrednictwem aktora Macieja Stuhra, który pełnił rolę tłumacza do publiczności ze słowami:

Demokracja została zaatakowana. Zaatakowana w każdym kraju na świecie. Jeśli nie będziemy jej bronić, stracimy ją na zawsze. Ale demokracja to bałagan. Demokracja to frustracja. Demokracja bywa nieskuteczna. Wymaga ciągłej uwagi, ciągłej naprawy. Ale wciąż warto o nią walczyć (akr/tr, 2022).

- Tweet z dnia 24 września 2022 zachęcający do zakupu i przeczytania książki *Czyste powietrze*, w którym czytamy:

Inspirująca, prawdziwa opowieść o wzmocnieniu pozycji kobiet, oddolnym aktywizmie i sprawiedliwości środowiskowej. Cały dochód na organizacje charytatywne zajmujące się ochroną środowiska [tłum. – A.C. i C.Sz.].

Książka dotyczy walki Jennie Shearan, która przeprowadziła akcji protestacyjnej przeciw zatruciu powodowanym przez zakład produkcyjny w angielskim regionie Tyneside (Sting, 2022).

Podsumowując, autobiografia Stinga winna być traktowana jako źródło wiedzy o jego pedagogii, przyjmując założenie, że drogą do stania się publicznym intelektualistą jest edukacja. Jego działalność społeczna również stanowi istotną część jego przekazu. Niemniej ze względu na popularność tworzonych przez niego piosenek w zespole The Police oraz w trakcie kariery solowej, zdecydowaliśmy się skoncentrować na pedagogii wyrażonej w twórczości słowno-muzycznej.

Pedagogia Stinga

Sting zaśpiewał na pięciu płytach The Police 45 piosenek oraz 206 podczas kariery solowej. Oczywiście mamy świadomość, że nie są to równoważne utwory ze względu na popularność wśród publiczności. Osobną kategorią są single, które zostały zilustrowane filmem, a tym samym również za pośrednictwem telewizji muzycznych były szeroko rozpowszechniane. Choć każda z nich (27 piosenek zostało nagranych powtórnie, ale w innych aranżacjach) powinna być przedmiotem analizy, ze względu na wąskie ramy niniejszego tekstu, wytypowaliśmy jedynie siedem jako reprezentatywne, naszym zdaniem, dla twórczości Stinga.

Uznaliśmy, że na ich podstawie można wyliczyć najważniejsze elementy pedagogii Stinga:

1. Konieczność brania odpowiedzialności za los innych ludzi. Przykładem jest tu piosenka *Driven to Tears* z płyty The Police *Zenyatta Mondatta* z 1980 roku. Sting śpiewa:

Jak możesz twierdzić, że za to nie odpowiadasz? / (...) Wychodzi na to, że gdy umierają niewinni / Możemy im zaoferować najwyższą stronę w jakimś czasopiśmie / Zbyt wiele kamer, zbyt mało żywności (Sting, 2008, s. 79).

2. Brak dzielenia ludzi pod względem dochodu, akcentowanie konieczności wyrównywania różnic, zaprzestanie ekonomicznego wykorzystywania.

Przykładem jest tu piosenka *One World (Not Three)* z płyty The Police *Ghost in the Machine* z 1981 roku. Sting śpiewa: „Trzeci świat będzie jutro oddychać naszym powietrzem z dzisiaj / Żyjemy na cudzy koszt / (...) Na świecie tworzą się linie podziału” (ibidem, s. 125).

3. Odwołanie do nauk Carla Gustawa Junga i jego koncepcji synchroniczności – rzadki przypadek nagrania popularnej płyty w nurcie pop, która przybliżyła teorię naukową.

Przykładem jest tu piosenka *Synchronicity I* z płyty The Police *Synchronicity* z 1983 roku (ale również cała płyta). Osoby, które mogłyby wątpić w dydaktyczne intencje Stinga mają okazję ujrzeć go na okładce płyty ze stosowną książką C.G. Junga (dwukrotnie). Sting śpiewa:

Zasada łączności / Powiązana z niewidzialnym / Niemal niedostrzegalna / Coś, czego nie można wyrazić / Niepoddająca się badaniom / Dająca powiązać się przyczynowo / (...) Synchroniczność (ibidem, s. 139).

4. Niezgoda na wojenną retorykę w międzyludzkich relacjach, nawet jeśli dotyczy to obywateli totalitarnych państw.

Przykładem jest tu piosenka *Russians* z płyty Stinga *The Dream of the Blue Turtles* z roku 1985. Sting śpiewa:

Jak mogę ocalić synka / Przed śmiertelną zabawką Oppenheimera / Żadna ze stron politycznej barykady / Nie ma monopolu na rozsądek / Biologicznie się nie różnimy (ibidem, s. 139).

5. Krytyczne patrzenie w przeszłość we wszelkich możliwych wymiarach. Przykładem jest tu piosenka *History Will Teach Us Nothing* z płyty Stinga *...Nothing Like The Sun* z 1987 roku. Sting śpiewa:

Jeżeli szukamy pociechy w więzieniach dalekiej przeszłości / I bezpieczeństwa w systemach, które podobno są wieczne / To emocje są żaglem, a ślepa wiara masztem / (...) Jeśli nie uwolnimy się od przeszłości, będzie coraz gorzej i gorzej (ibidem, s. 225).

6. Konieczność pokojowego (również poprzez sztukę) protestu przeciwko opresyjnym systemom społeczno-politycznym i upominanie się o ofiary. Przykładem jest tu piosenka *They dance alone (Gueca solo)* z płyty Stinga ...*Nothing Like The Sun*. Sting śpiewa:

Dlaczego te kobiety tańczą same? / Skąd ten smutek w ich oczach? / (...) To jedyna forma protestu, na jaką im pozwolono / Widziałem, jak krzyczą ich milczące twarze (ibidem, s. 229).

7. Podkreślanie wagi bezpośrednich relacji międzyludzkich, ich prymat nad osiągnięciami nauki czy polityką. Przykładem jest tu piosenka *If I Ever Lose My Faith In You* z płyty Stinga *The Summoner's Tales* z 1993 roku. Sting śpiewa:

Możesz powiedzieć, że straciłem wiarę w naukę i postęp / Możesz powiedzieć, że straciłem wiarę w święty Kościół / (...) Nigdy nie widziałem cudu nauki / Który przyniósłby więcej pożytku niż szkody / (...) Jeżeli stracę wiarę w ciebie / (...) Nie zostało mi już nic (ibidem, s. 291).

Zakończenie

Naszą intencją nie było stawianie pomnika Stingowi. Nie koncentrowaliśmy się na jego życiu prywatnym – poza wskazanymi przez niego treściami, odnoszącymi się do edukacji i czasu, gdy był nauczycielem – uznając, że był to ważny etap na drodze do stawania się publicznym intelektualistą. Niemniej jednak nawet tak krytyczny biograf jak Christopher Sandford podkreślał wielokrotnie rzeczywiste i szczere zaangażowanie Stinga w jego działalność charytatywną oraz na rzecz dżungli amazońskiej (Sandford, 1998).

Treści, które Sting stara się przekazać nie są innowacyjne w sensie naukowym, ale na co zwraca uwagę Christopher Gable:

Jego piosenki, podobnie jak wielu jego poprzedników w tradycji piosenkarza i autora tekstów (Joni Mitchell, James Taylor, Paul Simon), świetnie sprawdzają się jako pop przyjazny dla radia, ale nagradzają też głębszą analizę. Nie każdy autor tekstów potrafi płynnie łączyć w chwytliwej piosence jungowskie archetypy z aluzjami do Szekspira, Homera, legendy Fausta, Biblii i T.S. Eliota (Gable, 2009, s. xvi).

Sting czyni użytek ze swej edukacji, zamiłowania do książek, zainteresowania światem. Nie trwonił czasu na produkowanie banalnych tekstów. I co bardzo istotne, jest popularnym artystą, który być może w trudno mierzalny sposób, ale jako popularny artysta za pomocą swoich piosenek wpływa na ludzką świadomość (Atkins, 2021; Duke, 2014).

BIBLIOGRAFIA

- akr/tr. (2022). „Demokracja została zaatakowana”. Sting apelował ze sceny, jego słowa tłumaczył Stuhr. 30 lipca 2022. <https://tvn24.pl/polska/sting-mowil-o-demokracji-i-wojnie-w-ukrainie-ze-sceny-na-stadionie-narodowym-w-warszawie-slowa-tlumaczyl-maciej-stuhr-6002700>
- Atkins, J. (2021). *Say It Loud: How Music Changes Society*. UdiscoverMusic. 1.11.2021. <https://www.udiscovermusic.com/in-depth-features/how-music-changes-society/>
- Becker, C. (1995). The Artist as Public Intellectual, Review of Education. *Pedagogy, and Cultural Studies*, 17(4), 385–395, DOI: 10.1080/1071441950170402
- Bernstein, B. (1990). *Odtwarzanie kultury*. Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Błesznowski, B., Jaksender, K.M., Matuszewski, K. (2013). *Michel Foucault. Kim pan jest, profesorze Foucault? Debaty, rozmowy, polemiki*. Wydawnictwo Libron.
- Castro-Klaren, S. (2013). Vargas Llosa: The Artist and the Public Intellectual. *Revista de Estudios Hispánicos*, 47(1), 173–176. DOI: 10.1353/rvs.2013.0022
- Cichoński, M. (2016). Bob Dylan z literacką nagrodą Nobla! Ta nagroda przełamie bariery. *Dziennik Gazeta Prawna*, 13.10.2016. <https://muzyka.dziennik.pl/news/artykuly/533167,bob-dylan-literacki-nobel.html>
- Diawara, M. (2008). The African Public Intellectual. The Negritude of Leopold Sedar Senghor. W: S. Schmidt-Wulffen, S. Buchmann, *The Artist as Public Intellectual?*. Schlebrügge Editor.
- Duke, S. (2014). Influential Beats: The Cultural Impact of Music. *The New American*, 2(30). <https://thenewamerican.com/influential-beats-the-cultural-impact-of-music/>
- de Duve, T., Schöllhammer, G., Yersel, S., Minh-Hà, T.T. (2006). *Artists as (Public) Intellectuals*. <https://www.bakonline.org/program-item/artists-as-public-intellectuals/>
- Gable, C. (2009). *The words and music of Sting*. Praeger Publishers.
- Giroux H.A. (2004). Cultural Studies, Public Pedagogy and the Responsibility of Intellectuals. *Communication and Critical/Cultural Studies*, 1(1), 59–79.
- Giroux, H.A. (2008). Hollywood film as public pedagogy: education in the crossfire. *Afterimage*, marzec–kwiecień.
- Giroux, H.A. (2004). Public Pedagogy and the Politics of Neo-liberalism: making the political more pedagogical. *Policy Futures in Education*, 3–4(2).
- Giroux, H.A. (2005). Cultural Studies in Dark Times: Public Pedagogy and the Challenge of Neoliberalism. *Fast Capitalism*, 1(2). 75–86. DOI: 10.32855/fcapital.200502.010
- Giroux, H.A. (2006). Henry Giroux on Critical Pedagogy and the Responsibilities of the Public Intellectual. W: Giroux H.A. (red.), *America on the Edge* (s. 3–20). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781403984364_1
- Giroux, H.A. (2010). Odzyskiwanie Uniwersytetu jako demokratycznej sfery publicznej (by to, co pedagogiczne, było bardziej polityczne). W: H.A. Giroux, L. Witkowski (red.), *Edukacja i sfera publiczna. Idee i doświadczenia pedagogiki radykalnej* (s. 265–280). Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Giroux, H.A. (2010). Pedagogia pogranicza w wieku postmodernizmu. W: H.A. Giroux, L. Witkowski (red.), *Edukacja i sfera publiczna. Idee i doświadczenia pedagogiki radykalnej* (s. 221–242). Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Gramsci, A. (1996). *Prison Notebooks, Notebook 12*. Hamburg/Berlin.
- Issit, J., Jackson, D. (2013). *What does it mean to be a public intellectual?* HEA. <https://advance-he.ac.uk/knowledge-hub/what-does-it-mean-be-public-intellectual>
- Kwieciński, Z. (2011). Problem pedagogii nurtów głównych i pobocznych, W: M. Jaworska-Witkowska, Z. Kwieciński, *Nurty pedagogii: naukowe, dyskretne, odlotowe* (s. 9–30). Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Kwieciński, Z. (2012). *Pedagogie POSTU. Preteksty – konteksty – podteksty*. Oficyna Wydawnicza Impuls.

- Kwieciński, Z. (2017). Edukacja publiczna w chybotliwej demokracji. Perspektywa pedagogiki krytycznej. *Nauka*, 3, 57–70.
- Materiały prasowe. (2019). Sting ostro o pożarach w Amazonii: Winni są populistyczni przywódcy, powołujący się na nacjonalistyczne agendy. *Dziennik Gazeta Prawna*, 28.08. <https://muzyka.dziennik.pl/news/artykuly/606212, Sting-pozary-w-amazonii-oswiadczenie.html>
- McLaren, P. (2015). *Życie w szkołach*. Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.
- Said, E. (1994). *Representation of the Intellectual*, New York.
- Sandford, Ch. (1998). *Sting: Demolition Man*. Da Capo Press.
- Schmidt-Wulffen, S., Buchmann, S. (2008). *The Artist as Public Intellectual?* Schlebrügge Editor.
- Sheikh, S. (2004). *Representation, contestation and power: the artist as public intellectual*. *Re-publicart*. <https://transversal.at/transversal/1204/sheikh/en>
- Sting. (2004). *Niespokojna muzyka*, przekł. J. Margański. Wydawnictwo Literackie.
- Sting. (2008). *Teksty i przekłady*, przekł. L. Haliński. In Rock.
- Sting. (2022). Tweet z dnia 24.09.2022. <https://twitter.com/OfficialSting/status/1573689008181415937?cxt=HHwWgsC4-ZXo7tYrAAAA>
- Szy. (2018). Sting zagrał dla protestujących pracowników w Toskanii. *Teraz Muzyka*. 20.08.2018. <https://www.terazmuzyka.pl/sting-zagrał-dla-protestujących-pracowników-w-toskanii-wideo/>
- TED. (2014). https://www.ted.com/talks/sting_how_i_started_writing_songs_again?subtitle=pl
- World War Zero. <https://worldwarzero.com/>
- Wysocka, S. (2019). Sting: namawiam mój kraj, by przemyślał brexit. *Dziennik Gazeta Prawna*, 30.04.2019. <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/1410396, sting-namawiam-moj-kraj-by-przemyslal-brexit.html>

SUMMARY

Pedagogy of the Public Intellectual on the Example of Life and Work of Gordon Matthew Sumner (Sting)

G.M. Sumner (Sting) is a teacher and pedagogue by education. After a short period of schoolwork, he began a career as a professional musician. As a musician with pedagogical education (from the second half of the 1970s to the present day), he achieved significant successes in the artistic field, functioning not only in the real world but also in the digital world, thanks to the mediatized everyday life, currently existing in many different social media. We believe that Sting is a Public Intellectual not least because of the message his songs convey, but also because of his charity work and involvement in the social issues of the modern world. On the example of a few selected texts of his songs and his activities outside of music, we reconstructed his pedagogy, which has its roots in recognizing the importance of the relationship between man and nature.

KEY WORDS: Sting, artist, public intellectual, pedagogy